

Præloquium

lofophus, Albertus Magnus, censuit. Laboris maior, quàm ingenii, res est fateor: sed lectoris commodo seruiendum erat, cui tantorum scriptorum volumina domi defuunt. Maluimusq; ipsos auctores suis verbis, quàm nostris loqui, ne videamur cuiquam voluisse aut adulari, aut obtrectare. Et hoc exegit ipsa instituti nostri ratio, ut veritatē tam exacerbatæ controuersia nō ex secretis archiuis Cæsareis erueremus, quod alius præstare in manu & promptu est, sed ex vulgò notis, & gentium hominumque mortalium consensu. quam Corinthum non cuius contingit adire. Iam diximus, eos, qui mihi hoc negotii dederunt, hunc scopum mihi proposuisse, ut ex hisce testimoniis certissimis omnes homines cognoscerent, in S. Cæsar. Maiestatis iustitiam consentire vniuersi orbis Europæ tam ipsos Reges ac Principes, quàm viros politicos & literatos, quā sacros quā profanos. Siue enim sententiæ eorum numerentur, siue ponderentur, stantque faciuntque à Cæsare & Augusta Domo Austriaca.

Sicubi autem dissentiens inuenior ab eo, quod in prioribus libris à me assertum est, scias tamen rationes & auctores, quibus olim mea firmaui, nō esse omissos: & iam tum de pluribus fui incertus, ac multa, vix cum scripta erant, mihi displicere inceperunt: verba sunt eiusdem Antecessoris Tubingensis, viri doctrina varia & iudicii sinceritate magni: eadem mea. quamquam perparum sit, quod de meo apponitur. sola structura mea est: ipsa autem fercula aliunde & ex stipe collegi. Cuique assertioni, quibus capita distinguuntur, ex emplō & ratio redditur in additionibus, & auctoritas certa subsignatur. Erant quidem non pauca, de quibus animus gliscebatur sententiam meam apertiùs explicare: sed præstitit ἐξοργίζειν, & crypticam veterum sapientum pædiam æmulari, qui (ut Aristoteles monuit) cum vulgò loqui maluerunt, licet aliter ac vulgus sentirent. Rara hæc est sæculi felicitas, ait idem probissimus & verecundissimus Besoldus, ut sentire quæ velis liceat, & quæ sentias, dicere ausis. Et Euripides, Græcus Sapiens, iam olim in libera Republica dixit;

Εὐ μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχειν παρρησίαν,

Illud vnum omnium maximum, quod liberè loqui non liceat.

Et